

Incipit liber iudith. Ca. p.

Arapharath itaq; rex
medoz sbingaue
rat multas gētes
impio suo et ipse edi
ficauit ciuitate po
tētissimā quā appellauit egbata
nis. Ex lapidib; quadratis et se
dis fecit muros eius in altitudine
cubito et septuaginta et in latitu
dine cubitorū triginta. Turres ve
ro eius posuit in altitudine cubito
rū centū. Per quadruū vero earū
latus vtrūq; vicenozū pedū spa
cio tēdebatur: posuitq; portas ei;
in altitudine turriū. Et gloriabatur
quasi potēs in potētia exercit; sui
et in gloria quadrigarū suarū. An
no igitur duodecimo regni sui na
buchodonosor rex assiriorū q; reg
nabat in minue ciuitate magna
pugnauit cōtra arpharath et obti
nuit eū in cāpo magno qui appel
latur ragau circa eufraten et tigrē
et iadason in campo erioch regis
elicoi. Tunc exaltatū est regnū
nabuchodonosor et cor ei; eleua
tū est. Et misit ad omnes qui habi
tabāt in cilicia et damasco et liba
no et ad gētes que sūt in carmelo
et cedar et inhabitātes galileam.
i cāpo magno esdrelon: et ad om
nes qui erāt in samaria et trans
flumē iordanē vsq; iherusalem et
ōnem terrā posse quousq; pueni
atur ad mōtes ethiopiae. Ad hos
ōnes misit nūtiōs nabuchodono
sor rex assiriorū: q; omnes vno anno
cōtradixerunt et remiserunt eos
vacuos ac sine honore abiecerūt.
Tūc indignatus nabuchodono

sor rex ad omnes terrā illaziarā
uit p regnū et thronū suū: q; de se
deret se de omib; hijs. **Ca. ii.**

Anno terdecimo nabuchod
onosor regis: vice sima et se
cūda die mensis pmi: factū ē ver
bum in domo nabuchodonosor
regis assiriorū et ut de fēderet se. Vo
cauitq; omnes maiores omnesq; du
ces bellatores suos et habuit cum
eis mīsteriū cōsiliū sui. Dixitq; cogi
tationem suā in eo ē: ut omnes ter
ram suo sbingar; imperio. Et dī
ctū cum placuisset omib; vocauit
nabuchodonosor rex holoserne;
pncipe; milicie sue et dixit ei. Egre
dere a duersū ōne regnū occiden
tis et cōtra eos precipue qui cōtēpse
runt imperiū meū. Non parz ocul
lus tuus vlli regno: ōneq; vrtem
munitaz subiugabis mihi. Tunc
holoserne vocauit duces et ma
gistrat; virtutis assiriorū et dīmi
metauit viros in expeditōe sicut
precepit ei rex. centū viginti milia
peditum pugnatoz et equites sa
gittarios duodecī milia. Omnesq;
expeditōem suā fecit p̄ire i mē
titudine innumerabiliū camelo
roz. cū hijs que exercitiib; suffice
rent copiose: bōū quoq; armenta
gregesq; ouium quorū nō erat
nūer;. Frumētū ex omī sīria i trā
sitiū suo pari cōstituit. Aurū vero et
argētū de domo regis assumpsit
multū nimis. Et p̄fect; ē ipse et oīs
exercit; cū qdrigis et eqtib; et sagio
tarijs q; cōoperuerūt faciē terre sic
locuste. Cūq; p̄tūfiss; fines assiri
orū venit ad magnos mōtes āge q;
fuit a sinistro cilicie ascēditq; oīa
castella eoz et obtinuit oēs mūicōz

Effregit autē ciuitatē opiatissimāz
 melothi. predauitq; omēs filios
 tharhis et filios ismahel qui erāt
 extra fatiē deserti et ad austrū terre
 celeon. Et trāsiuit eufratē et venit
 in mesopotamiā et effregit omēs
 ciuitates excellas q̄ erāt ibi a tor
 rente mābre vsq; q̄ peruēniat ad
 mare et occupauit terminos ei⁹ a
 cilitia vsq; ad fines iaphet q̄ fuit
 ad austrū. Adduxitq; oēs filios
 madian et p̄dauit oēs locupleta
 tionez eoz. Oēsq; resistentes sibi
 occidit in ore gladij. Et post hec
 descendit in cāpos damasci in die
 bus messis et succēdit om̄a sata.
 omēsque arbores et vineas fecit ici
 di et cecidit timor illi⁹ sup omnes
 inhabitantes terrā. **Ca. iij.**

O Vne miserūt legatos suos
 vniūsarū vrbū ac p̄uincia
 rū reges ac p̄ncipes firie scilicet et
 mesopotamie et firie sobal et libie
 atq; cilitie qui venientes ad holo
 fernē dixerūt. Desinat idignatio
 tua circa nos. Melius ē em̄ ut vi
 uētes suiam⁹ nabuchodonosor
 regi magno et subditi sim⁹ tibi q̄
 morientes cū interitu nostro ipsi
 fuitutis nostre dāna patiamur.
 Omnis ciuitas n̄ra oīsque possessio
 oēs colles et mōtes et campi et ar
 menta boū. gregesque ouū et caprū
 equorūque et cameloz et vniūse
 facultates nostre atq; familie ī cō
 spectu tuo sūt. Sūt om̄a sub lege
 tua. Nos etiā et filij n̄ri serui tui su
 mus. Veni nob pacificus dñs et
 vtere fuitio n̄ro sicut placuerit ti
 bi. Tūc descendit de montib⁹ cū eq̄
 tib⁹ ī v̄tute mag⁹ et obtinuit oēm
 ciuitatē et oēm inhabitantē terrā

De vniūsis at vrbib⁹ assumptis
 sibi auxilios viros fortes et ele
 ctos ad bellū. Tātusque metus p̄
 iūcijs illi incubuit ut vniūsarū
 vrbū habitatores p̄ncipes et ho
 norati simul euz p̄p̄lis exirent ī ob
 iūz veniēti. excipientes euz cū co
 romis et lampadib⁹. ducētes cho
 ros in tympanis et tibijs. Nec ista
 tñ fatiētes fero citatē eius pectoris
 mitigare potuerūt. Nā et ciuitates
 eoz destruxit et hucos eoz excidit
 Precepit ei illi nabuchodonosor
 rex ut omēs deos terre exēminaēt
 videlicet ut ip̄e solus dicere⁹ deus
 ab hīs naciōib⁹ que potuissent
 holofermis potētia sibiugari. Per
 trāsiens at firia sobal et oēm ap
 pamiā. oēmque mesopotamiā ve
 nit ad ydumeos in terra gabaa.
 accepitque ciuitates eoz et sedit ibi
 p̄ triginta dies ī q̄bz diebz adunat
 p̄cepit vniūsu exercitū v̄tutis sue.

A Vne audiētes hec **Ca. iij.**
 filij isrl̄ q̄ habitabāt terraz
 inde timuerūt valde a fatiē eius
 Tremor etiā et horror inuasit sēsus
 eoz. ne hoc faceret ihrl̄m et tēplo
 dñi qd fecerat ceteris ciuitatibus
 et tēplis eaz. Et misērt in oēm sa
 mariā p̄ circuitū vsq; iericho et p̄
 occupauerūt oēs v̄tices montiū.
 Et muris circūdederūt vicos suos
 et congregauerūt frumēta in prepa
 rationē pugne. Sacerdos etiā eli
 achim scripsit ad vniūsos q̄ erāt
 extra esdrelon que ē extra fatiē cā
 pi magni iuxta dotaim et vniūsis
 p̄ quos vie trāsitus eē poterat ut
 obtinerent ascensus montiū p̄
 quos via eē poterat ad ihrl̄m et
 illic custodirent vbi angustū iter

esse poterat inter mōtes. **Et** fecerūt
filij isrl scdm q̄ constitueāt eis sac
dos dñi eliachī. **Et** damauit oīs
popul⁹ ad dñm instantia magna:
a hūiliauerunt amias suas i ieiū
nijs ipsi a mulieres eoz. **Et** indu
erunt se sacerdotēs cilicis a infā
tes pstraueūt contra faciē tēpli
dñi a altare dñi operuerūt cilicio
Et damauerūt ad dñm deum isrl
vnanimī: ne darent in predā in
fantes eoz a vxores eoz in diuifi
onē a ciuitates eoz in exēmmiū
a sancta eoz in pollucōnem a fie
rent i obprobriū gētib⁹. **Tunc**
eliachī sacerdos domi magn⁹ cir
cūiuit ōnem isrl allocutusq; est
eos dicens. **Scitote** qm̄ exaudiet
dñs pces vestras si manētes per
māseritis i ieiunijs a oracōibus
in cōspectu dñi. **Memores** estote
mossi serui dñi q̄ amalech ofidē
tē in virtute sua a in potētia sua a
in exercitu suo a in clipeis suis et
in currib⁹ suis a in equitib⁹ suis n̄
ferro pugnādo s̄ p̄ abus sanctis
orādo deiecit. **Sic** erūt vnuerſi ho
stes isrl si pseueraueritis in hoc
ope qd̄ cepistis. **Ad** hanc igitur
exhortacōem ei⁹ deprecātes dñm
pmanebāt in cōspectu dñi ita ut
eciā hī qui offerebant dño holo
causta: pcedi cilicis offerret sa
crificia dño a erat cinis sup capi
ta eorū. **Et** ex toto corde suo omēs
orabāt deū ut visitaret pplm suum
isrl.

Capitulu. v.

Quantiūq; est holoferni p̄
cipi milicie assiriorū q̄ filij
isrl preparant se ad resistendū
ac montiū itinera cōdusissent a fu
rore nimio exarsit in iracundia

mag. **Vocauitq;** ōnes principē
mo ab a duces āmon a dixit eis.
Dicite m̄ quis sit popul⁹ iste qui
mōtana obsid⁹. a que a q̄les a qm̄
te sint ciuitates eorū q̄ eciā sit v
tus eorū aut q̄ sit multitudo eorū
vel quis rex milicie illorū. **Quare**
pre ōmib⁹ qui habitāt i oriente
isti cōtēserunt me a nō exierunt i
obuiā nobis: ut susciperent nos
cū pace. **Tūc** achioz dux ōniam
filiorū āmon rēdens ait. **Si** dig
neris audire dñe dicā veritatez in
cōspectu tuo de populo isto qui i
mōtanis hitat a nō egrediet ver
bum falsū ex ore meo. **Populus**
iste ex p̄genie chaldeoz ē. **Hic** p̄
mū in mesopotamia hitauit: qm̄
noluerūt sequi deos p̄m suorū q̄
erant i terra chaldeoz. **Deserētes**
itaq; cerimonias p̄m suorū q̄ in
multitudine deorū erāt vñū deū
celi coluerūt q̄ a precepit eis ut
exiret inde a hitarent in carram.
Cūq; operuiss̄ ōnem terram fa
mes: descenderūt in egiptū illicq; p̄
q̄dringētos ānos sic multiplica
ti sūt ut dīnumerari eoz nō poss̄
excitus. **Cūq;** gūar⁹ eos rex egip
ti atq; i edificacōib⁹ vrbū suarū i
luto a latē s̄biugass̄ eos: dama
ueit ad dñm suū a percussit totaz
terrā egipti plagis varijs. **Cūq;**
eiecisset eos egiptū a se a cessass̄
plaga ab eis a itez eos vellēt ca
pere a ad suū seruičiū suū care: su
giētib⁹ hīs de celi māe apuit ita
ut hīc inde a q̄ q̄si mur⁹ solidare
tur a isti pede sicco fundū maris p̄
ābulando trāsiret. **In** q̄ loco dux
innūeābil exercit⁹ egiptiorū eos
p̄sequebatur ita a quīs cooptus est

ut nō remaneret vel vn⁹ q̄ factuz
posteris nūtiat. Egressis etiā ma
re rubꝝ deserta syna mōtis occur
rerūt in quib⁹ nūq̄ hō habitare
potuit vel fili⁹ hoīs req̄ruit. Illic
fontes amari obdulcati sunt eis
ad bibendū a p annos q̄dragim
ta ānonā de celo cōsecuti sūt. Vbi
cūq̄ ingressi sūt sine arcu a sagit
ta a absq̄ scuto a gladio de⁹ eoz
puguit p eis a viciit. Et nō fuit q̄
insultaret p̄lo isti. n̄ qm̄ recessit a
cultu dñi dei sui. Quotienscūq̄ at
prei ipm̄ deū suūz alteꝝ cohuerūt
dati sūt in predā a in gladiū a in
obprobriū. Quotienscūq̄ aut pe
nituerunt se recessisse a cultuā dei
sui. dedit eis deus celi virtutez resi
stendi. Deniq̄ cananeū regē a ie
buseū a phereseū a eueū a etheuz
a amorreū a oēs potētes in esebō
pstrauerūt a terras eoz a ciuita
tes eoz ipi possederūt a vsq̄ dum
nō peccaret i cōspectu dei sui erant
cū illis bō. Deus ei illoꝝ odit iniq̄
tate. Raz a añ hos annos cū recess
sissent a via quaz dederat illis de⁹
ut ambulare i ea. exēminati sūt
p̄lijs a multis naōibus et pluri
m̄ eoz captiui abducti sunt i ter
rā nō suāz. Nup̄ aut reuerfi ad dō
minū deū suū ex disp̄sione q̄ disp̄
si fuerant adunati sūt a ascendeit
mōtana hec om̄a a iteꝝ possident
iherlm̄ vbi sunt sctasctōrū. Nūc ḡ
m̄ dñe pquire si ē aliqua inq̄tas
eoz in cōspectu dei eoz ascēdamus
ad illos qm̄ tradens tradet illos
deus eoz tibi. Et s̄biugati erūt sub
iugo potentie tue. Si vero nō est
offensio p̄li hui⁹ corā dō suo nō
potēim⁹ resistere illis. qm̄ de⁹ eoz

desedet illos a erim⁹ i obprobriū
vniūse terre. Et factū ē cū cessasset
loq̄ achior vba hec. irati sūt ōnes
maḡtes holofernis et cogitabāt
inficere eū dicentes ad alterutꝝ.
Quis est iste q̄ filios isrl̄ posse di
cat resistē regi nabucho donosor
et exercitib⁹ ei⁹. hoīes inermes et
sine v̄tute et sine peritia artis pu
gne. Vt ḡ agnoscat achior qm̄
fallit nos: ascendem⁹ in mōtana
a cū capti fuerint potētes eoz tūc
cū eis deꝝ gladio trāfuerberabim⁹
ut sciāt oēs gentes qm̄ nabucho
donosor deus terre est a preter ip
sum alius non est. **Ca. vi.**

Adū est aut cū cessassent lo
qui in dignatus holofernes
vehement̄ dixit ad achior. Qm̄ p
phetasti nob̄ dicens q̄ gens isrl̄
defendat a dō suo ut ōndam tibi
qm̄ nō ē de⁹ n̄ nabucho donosor
cū pūsserim⁹ eos oēs sicut hoīez
vniū. tūc a ip̄e cū illis assirioꝝ gla
dio interib⁹ et oīs israhel tecū p di
tione disp̄iet a p̄babis qm̄ nabu
cho donosor dñs sit vniūse terre.
Tūc q̄ gladius militie mee trāfi
et per latera tua a cōfixus cades in
ter vulneatos isrl̄ a nō respirab
ultra donec exēminet eis cū ill. Por
ro aut si p̄phetiā tuā veram existi
mas nō occidat vultus tu⁹ a pal
lor qui fatiē tuā obtinet abscedat
a te si vba mea hec putas implei
nō posse. Vt aut noueris q̄ siml̄
cū illis hec exp̄ieis. ecce ex hac ho
ra illoꝝ p̄lo sotiateris ut duꝝ di
gnas mei gladij penas exceperit
ipse simul vltioni s̄biacras. Tūc
holofernes p̄cepit suis suis ut cō
prehederent achior a ducerent eū

in bethulia a traderet eum in manus
filiorum israel. Et accipientes eum serui
holofernus perfecti sunt per caestria
sed cum appropinquarent ad montem
na exierunt contra eos fundibula
eius. Illi autem diuerterentes a latere
montis ligauerunt achior ad ar
boris manibus et pedibus et sic vinculum
de retribus dimiserunt eum et reuersi sunt
ad dominum suum. Porro filii israel descen
dentes de bethulia venerunt ad eum
Quem soluentes duxerunt ad bethu
liam atque in medium populi illius statu
entes praedictati sunt quod reuocasset
quod illum vinculum assidue reliquissent.
In diebus illis erant illic principes ozi
as filius micha de tribu symeon et
chazmi et gothomiel. In medio
itaque semorum in conspectu omnium achi
or dixit omnia quae locutus fuerat ab
holoferne interrogatus et qualiter po
pulus holofernus voluisset propter hoc
verbum interficere eum et quemadmodum
ipse holoferne iratus iusserit eum
israhelitis hac de causa tradi ut dux
viceret filios israel. tunc et ipsum achi
or diuersis iubeat supplicibus interire
propter hoc quod dixisset de celi defen
sor eorum est. Cumque achior vniu
lata hoc exposuisset omnis populus cecidit
in faciem adorantes dominum et unum
lamentatione et fletu unanimiter pre
ces suas domino effuderunt dicentes.
Domine deus celi et terre intue te superbia
eorum et respice ad nostram humilitate
et faciem sancto tuorum attende et
ostende quoniam non derelinquas presu
mentes de te et presumens de se et
de sua virtute gloriantes humilias.
Finito itaque fletu et per totam diem o
ratione populi completa solati sunt achi
or dicentes. De primo nostro cuius

tu virtute predicasti ipse tibi hanc
dabit vicissitudinem ut eorum ma
gis tu interitum videas. Cum vero do
minus deus noster dedit hanc libertatem
seruis suis sit et tecum deus in medio
nostri ut sic placuerit tibi ita cum tuis
omnibus conuerseris nobiscum. Tunc ozi
as finito consilio suscepit eum in domum
suam et fecit cenam magnam. Et voca
tis omnibus presbiteris simul exple
to ieiunio refecerunt. Postea vero con
uocat est omnis populus et per totam
noctem inter ecclesiam orauerunt petentes
auxilium a deo israel. **Ca. vii.**

Holoferne autem altera die pre
cepit exercitibus suis ut ascen
deret contra bethuliam. Erant autem pe
dites bellatores centum viginti milia et
equites viginti duo milia propter pa
paciones virorum illorum quos occu
pauerat captiuitas et abducti fu
erant de principibus et viribus vniu
se inuentutis. Omnes pauperunt se
paratim ad pugnam contra filios israel
et venerunt per crepidinem montis vs
que ad apicem qui respicit super dothaim
a loco qui dicitur belmavusque ad chelmom
qui est contra esdrelon. Filii autem israel ut vi
derent multitudinem illorum prostrauerunt
se super terram mittentes cineres super capi
ta sua unanimiter orantes ut deus israel
milia sua ostenderet super populum suum. Et
assumentes arma sua bellica sede
runt per loca quae angustius iteris transire
dirigunt inter montuosam et erant custo
diens ea tota die et nocte. Porro ho
loferne dum circum per gyrum cepit quod
fons qui influerat aqueductum illorum a pe
te australi ex ciuitate dirigeret et in
cidi precepit aqueductum illorum.
Erant tamen non longe fontes a muris ex
quibus furtim videbant haurire aquam.

ad refocillanduz poti⁹ q̄ ad potā
dū. **S** filij ammō et moab. acces
serūt ad holoferne dicētes. **F**ilij
iste nō in lancea nec in sagitta cō
fidūt. s̄ montes defendūt illos et
muniūt illos colles i precipitiō cō
stituti. **V**t ḡ sine agressiōe pugne
possis supare eos pone custodes
fontiū ut nō hauriāt ex eis et sine
gladio interficiēs eos vel certe fati
gati tradent ciuitatē suā quaz pu
tant in mōtib⁹ posita superari nō
posse. **E**t placuerūt vba hec coraz
holoferne et corā satellitib⁹ ei⁹ et
constituit p̄ gyz cētenarios p̄ singu
los fontes. **C**ūq̄ ista custodia p̄
dies viginti fuisset expleta. defce
rūt cisterne et collectōnes aquaz
oībus inhabitantib⁹ bethuliam
ita ut nō eēt intē ciuitatez vñ satia
rent vel vna die. qm̄ ad mensurā
dabat p̄lis aqua quotidie. **T**ūc
ad ozias agregati oēs viri femie
q̄ inuenes et puuli oēs siml vna
voce dixerunt. **I**udicet deus inter
nos et te. qm̄ fecisti in nos malaz
nolens loqui pacifice cū assirijs
et p̄p̄ hec vendidit nos de⁹ i ma
nib⁹ eoz. **E**t iō nō est q̄ adiuuet
cū p̄sternamur aī oculos eoz in
firi et in p̄dicōne maḡ. **E**t nūc con
gregate vniūsos q̄ in ciuitate sūt
ut sponte tradam⁹ nos oēs p̄p̄o
holofernis. **M**elius ē em̄ ut capti
ui bñdicam⁹ dñm viuētes q̄ mo
riamur et sim⁹ obprobriū oī car
ni cū videam⁹ vxores n̄as et infā
tes n̄os mori aī oculos nostros
Cōtestamur hodie celū et terrā et
deū p̄m n̄oz qui vlciscitur nos
scdm̄ peccata n̄a ut iā tradatis ci
uitatē in manu militie holofernis

ut sit finis n̄e breuis i ore gladij q̄
lōge efficiē in ariditate sitis. **E**t cū
hec dixissent. factus ē fletus et vhu
latus magn⁹ in ecclia oībus et p̄
multas horas vna voce damaue
rūt ad deū dicētes. **P**eccauim⁹ cū
patrib⁹ n̄is iniuste egimus imiq̄
tatē fecim⁹. **T**u q̄ pius es misere
re nostri et i tuo flagello vīdica
imiq̄tates n̄as et noli tradere cōfi
tentes te p̄p̄o qui ignorat te ut nō
dicāt inf̄ gentes vbi est de⁹ eoz.
Et cū fatigati hīs clamoribus et
hīs fletib⁹ lassati sibiissent. exur
gens ozias ifusus lacrimis dixit
Equo amō estote fratres et hos
q̄q̄ dies expectem⁹ a dño miseri
cordiā. **F**orsitā em̄ indignacōem
suaz abscedet et dabit gloriāz nōi
suo. **S**i aut̄ tñsactis q̄q̄ diebus
non venerit adiutoriū fatiemus
hec vba q̄ locuti estis. **Ca. viij.**
Et factū est cū audisset hec
vba iudith vidua que eāt
filia merari filij ydor filij ioseph
filij ozie filij elai filij iānor filij ge
deon filij rafoim filij achitob filij
melchie filij enam filij nathanie
filij salathiel filij symeō filij rutē
et vir eius fuit manasses qui mor
tuus est in dieb⁹ messis ordeacee
instabat ei sup̄ alligantes mani
pulos i campo et venit estus sup̄
caput ei⁹ et mortu⁹ est i bethulia
ciuitate sua et sepultus ē illic cum
patrib⁹ suis. **E**rat aut̄ iudith reli
cta eius vidua iāz annis trib⁹ et
mensib⁹ sex. **E**t in sup̄iorib⁹ dom⁹
sue fecit sibi secretū cubiculū in q̄
cū puellis suis clausa morabatur
et hīs sup̄ lūtos suos cilitū. ieiū
nabat oībus dieb⁹ vite sue. p̄ter

sabbata et neomemias et festa do-
mini israel. **E**rat autem eleganti aspectu
nimis cui vir super reliquerat diui-
tias multas et familiam copiosam
ac possessiones armorum totum et
gregibus ouium plenas. **E**t erat hec
in omnibus famosissima quomodo time-
bat dominum valde nec erat qui loque-
retur de illa verbum malum. **H**ec ita
quod cum audisset quoniam ozias promissus
quod transacto quinto die traderet
ciuitatem misit ad presbiteros cha-
bri et charm. **E**t venerunt ad illas
et dixit illis. **Q**uid est hoc verbum in
quo consensit ozias ut tradat ciui-
tatem assiris. si intra quinquaginta dies non
venerit vobis adiutorium. **E**t qui
estis vos qui temptatis dominum. **N**on
est iste sermo qui misericordiam pro-
curat sed potius qui iram excitet et furo-
rem accendat. **P**osuvistis vos tempus
misericordie domini et in arbitrium vestrum
diem constituvistis ei. **S**ed quod patiens
dominus est in hoc ipso peniteamus et in
dulgentiam eius lacrimis postule-
mus. **N**on enim quasi homo deus sic con-
minabitur neque sicut filius hominis ad
iracundiam inflamabitur. **E**t ideo
humiliemur illi animas nostras et in
spiritu constituti humiliato serviētes
illi: dicamus plētes domino ut secundum vo-
luntatem suam sic faciat nobiscum cito-
niam suam: ut sicut conturbatum est cor
nostrum in superbia eorum: ita etiam de
nostra humilitate gloriemur quo-
modo non sumus secuti peccata patrum
nostrorum qui dereliquerunt deum suum et
adoraverunt deos alienos. pro quo
scelere dati sunt in gladium et in ra-
pina et in confusionem inimicis su-
is. **N**os autem alterum deum nescimus
preter ipsum. **E**xpectemus humiles consola-

tionem eius et exquiret sanguinem nostrum
de afflictionibus inimicorum nostrorum
et humiliabit omnes gentes quecumque
furgunt contra nos et faciet illas
sine honore domini dei nostri. **E**t nunc
fratres quoniam vos estis presbiteri in
populo dei et ex vobis pendet anima is-
rael ad eloquium vestrum corda eorum
erigite ut memores sint quod temp-
tati sunt patres nostri ut probarentur
si vere colerent deum suum. **M**emores
esse debent quoniam pater noster ab heresia
temptatus est et per multas tribula-
tiones probatus: dei amicus effectus est.
Sic isaac. sic iacob. sic moyses: et
omnes qui placuerunt deo per multas
tribulationes transierunt fideles. **I**lli
autem qui temptationes non susce-
perunt cum timore domini et impatiēti-
am suam et improperium murmurati-
onis sue contra dominum protulerunt.
exterminati sunt ab exterminatore
et a serpentibus pierunt. **E**t nos ergo
non vlescamur nos per hijs que
patimur. sed reputantes patris no-
stris hec ipsa supplicia minora es-
se flagella domini quasi serui qui cor-
ripimur ad emendationem et non
ad perditionem nostram: euenisse cre-
damus. **E**t dixerunt illi ozias et pres-
biteri. **O**mnia que locuta es vera sunt
et non est in sermonibus tuis vlla
reprehensio. **N**unc ergo ora pro nobis
quoniam mulier sancta es et times
deum. **E**t dixit iudith. **S**icut illis
quod potui loqui dei esse cognoscitis ita
quod facere disposui probate si ex deo est
et orate ut firmum faciat deus consilium
meum. **S**tabitis vos ad portas no-
te ista et ego exeam cum abra mea et
orate ut sic dixistis in diebus quinquaginta
respiciat dominus populum suum israel

Vos aut nolo scrutemini actum meum
et usque dum renuntiet vobis nil aliud
fiat nisi oratio pro me ad dominum deum
nostrum. Et dixit ad eam ozias prin-
ceps inde. Vade in pace et dominus sit
tecum in ultione inimicorum nostrorum.
Et reuertentes abierunt. **Ca. ix.**

Quib9 abscedentib9 iudith
ingressa est oratoriū suū et
induens se cilicio posuit cinerē su-
per caput suū et prosternens se domino
clamabat ad dominum dicens. Domi-
ne de9 patris mei symeon qui dedisti
illi gladium in defensione alienige-
narum qui violatores extiterunt in co-
inquinacione sua et denudauerunt
femur virginis in confusione et dedi-
sti mulieres illorum in predam et filias
illorum in captiuitate et omnem predam
in diuisione suis tuis qui zelau-
erunt zelum tuum. Veni queso te do-
mine deus meus in vidue. Tu enim
fecisti priora et illa post illa cogi-
tasti et hoc factum est quod ipse voluisti.
Oes enim vie tue pate sunt et tua in-
dicia in tua prouidentia posuisti. Re-
spice castra assiriorum nunc. sic tunc
castra egiptiorum videre dignatus
es. quando post suos tuos armati cur-
rebant confidentes in quadrigis et
in equitatu suo et in multitudine bel-
latorum. Sed asperisti super castra eorum
et tenebre fatigauerunt eos. Tenuit
pedes eorum abissus et aque operue-
runt eos. Sic fiant et isti domine qui
confidunt in multitudine sua et in cur-
rib9 suis et in contis et in sagittis su-
is et in lanceis gloriantur et nesciunt
quod tu ipse es deus noster qui ceteris tel-
la ab initio et dominus nomen est tibi.
Erige brachium tuum sicut ab initio
et allide virtutes eorum in virtute tua

Cadat virtus eorum in iracundia tua quod
permittit se violare sancta tua et
polluere tabernaculum nominis tui
et decere gladio suo cornu altaris
tui. Fac domine ut gladio proprio eius
supbia amputet. Capiat laqueo
oculos suos in me et percutes eum
ex labijs caritatis mee. Da mihi aia-
stantiam ut contemnam illum et virtu-
tes et euertam illum. Erit ei hoc memo-
riale nominis tui cum manus femine de-
iecerit eum. Non enim in multitudine est
virtus tua domine. neque in equorum viri-
bus voluntas tua. Nec superbi ab
initio placuerunt tibi. sed humiliu et
mansuetorum semper tibi placuit depre-
catio. Deus celorum creator aquarum
et dominus totius creature. exaudi me
miserere deprecante et de tua miseri-
cordia presumente. Memeto domine
testamenti tui et da verbum in ore
meo et in corde meo consilium corrob-
ora ut dominus tua in sanctificatione pro-
maneat et omnes gentes agnoscat
quod tu es deus et non est alius propter te.

Actu est autem cum cessasset
clamare ad dominum. surre-
xit de loco in quo iacuerat prostra-
ta ad dominum. Vocauitque abra-
ham suam et descendens in domum suam abstulit a
se cilicium et exuit se vestimentis vi-
duitatis sue. Et lauit corpus suum
et unxit se mirro optimo et disci-
minauit crinem capitis sui et impo-
suit mitram super caput suum et induit
se vestimentis iocunditatis sue. Et
induit sandalia pedibus suis. assump-
sitque dextraliola et lilia et iangles
et anulos et omnibus ornamentis suis
ornauit se. Cui etiam dominus contulit
splendorem. quoniam omnis ista dispositio
non ex libidine. sed ex virtute precebat.

Et ideo dñs hanc in illaz pulchri-
tudine apliavit ut in compabili
decore ònium ocul appareret. **I**m-
posuit itaqz abre sue ascopaz vim
a vas olei a polentā a lapates et
panes a calcem a pfecta est. **C**ū
qz venisset ad portas ciuitatis in-
uenerūt expectantē oziam a p̄sbi-
teros ciuitatis. **Q**ui eūz vidissent
eam stupentes mirati sūt nimis
pulchritudinem ei⁹. **N**ihil tñ inter-
rogātes eā dimiserūt transire di-
centes. **D**e⁹ patrē nostrorū det tibi
graciā a omne consiliū cordis
tui sua virtute corroboret a glori-
etur sup te iherlm a sit nomē tuūz
in numero sanctorū a iustorū. Et
dixerunt hñ qui illic erant omēs
vna voce fiat fiat. **J**udith vero
orans dñm transiit p portas ip-
sa a abra eius. **F**actū est autē cū
descenderet montem circa ortūz dī
ei occurrerūt ei exploratores assi-
riorum a tenuerūt eam dicentes.
Vnde venis aut quo vadis. **Q**ue-
rēdit. **F**ilia sum hebreorum. **I**do
ego fugi a facie eorum quoniam
futurū agnouī qz dentur vobis in
depredacōem pro eo qz cōtemnē-
tes vos noluerūt vltro tradere se
ipsos ut inuenerent misericordiā
in conspectu vestro. **H**ac de causa
cogitavi meū dicens. **V**ada a ad
faciem p̄ncipis holofernis ut idi-
cem illi secreta illorū a ostendam
illi quo aditu possit obtinere eos
ita ut non cadat vir vn⁹ de exerci-
tu eius. **E**t cū audissent viri illi v-
ba ei⁹ cōsiderabāt faciem eius et
eāt in oculis eorū stupor qm pul-
chritudine eius mirabātur nimis.
Et dixerūt ad eam. **C**ōseruasti aī

mā tuā eo qz tale te peristi cōsiliūz
ut descēderes ad dominū nostrum
Hoc autēz scias quomā cū stete-
ris in conspectu eius bene tibi faci-
et a eris gratissima in corde eius.
Dixerūtqz illam ad tabernaculum
holofernis nunciātes eam. **C**ūqz
intrasset ante faciē eius statū cap-
tus est in suis oculis holofernes.
Dixerūtqz ad eūz satellites eius.
Quis cōtemnat populū hebreorū
qz tam decoās mulieres hñt ut nō
pro hñs merito pugnare contra
eos debeam⁹. **V**idēs itaqz iudith
holofernem sedētem in conopeo
qđ erat ex purpura a auro a sīma
ragdo a lapidib⁹ p̄cōsis intertū
a cū in faciem ei⁹ intēdisset adoā
uit eum p̄sternens se sup terrā et
eleuauerūt eā serui holofernis in-
tente dño suo. **C**a. xi.

Unc holofernes dixit ei. **E**q-
uā animo esto a noli pauere i
corde tuo quomā ego nunq̄ no
cui virūz qui voluit seruire nabu-
chodonosor regi. **P**opulus autēz
tuus si non cōtempnisset me nō al-
leuassē lanceam meam sup eūz
Nunc autēz dic mihi qua ex cau-
sa recessisti ab illis a placuit tibi
ut venires ad nos. **E**t dixit illi iu-
dith. **S**ume verba acille tue quo-
miam si secutus fueris verba an-
cille tue perfectam rem faciet do-
min⁹ tecum. **V**init enim nabucho-
donosor rex terre a vinit virtus
eius que est in te ad correpōem
ònium animarū errantiū quomā
am non solum homines seruiēnt
illi p te sed a bestie agri obtempe-
rant illi. **N**unciatur em̄ animi tui
industria. vniuersis gentibus

et indicatū ē oī seculo qm̄ tu sol⁹
bon⁹ ⁊ potens es in oī regno eius
et disciplina tua oībus puincijs
p̄dicat⁹. **Nec** hoc latet qd̄ locutus
ē achior. nec illud ignorat⁹ qd̄ ei
iussis euenire. **Cōstat** em̄ deum
nēm sic peccatis offensū ut mādā
uerit p̄ pph̄as suos ad populū q̄
tradat euz p̄ peccatis suis. **Et** qm̄
sciūt se offendisse deū suū filiū isrl̄
tremor tuus sup̄ ipsos ē. **Insuper**
etiā fames inuasit eos ⁊ ab aridi
tate aque iam inf̄ mortuos cōpu
tant⁹. **Demq̄** hoc ordinant ut inf̄
fiant p̄cora sua ⁊ bibant sāgu
nē eoz ⁊ sancta dñi sui que prece
pit deus nō cōtingi in frumēto vi
no ⁊ oleo. **Hec** cogitauerūt impē
dere ⁊ volūt cōsumere que nec ma
nib⁹ deberent cōtingere. **Ergo** qm̄
hec fatiūt certū est q̄ in p̄dicōem
dabūt. **Qd̄** ego ancilla tua cōgno
scens fugi ab ill̄ et misit me dñs
hec ip̄a nūtiare tibi. **Ego** em̄ ancil
la tua deū colo etiā nunc apud te
⁊ eriet ācilla tua ⁊ orabo deū ⁊ di
cet m̄ qm̄ eis reddat peccatū suū ⁊
ueniens nuntiabo tibi ita ut ego
adducā te p̄ mediā isrl̄m. **Et** ha
tebis oēm ppl̄m isrl̄ sicut oues q̄
bus non ē pastor ⁊ non latrabit
vel vnus vtra te. qm̄ hec mihi di
cta sūt p̄ puidentia⁹ dei. **Et** qm̄ ira
tus est ill̄ deus hec ip̄a missa sum
nūtiare tibi. **Placuerūt** aut̄ om̄a
vba hec coram holoferne ⁊ coraz
pueris ei⁹ ⁊ mirabant⁹ ad sapiē
tiā eius ⁊ dicebant alē ad alter⁹.
Nō ē tal̄ mulier sup̄ terrā in aspe
ctu in pulchritudine ⁊ i sensu ver
borū. **Et** dixit ad illaz holofernes.
Bñfecit deus qui misit te ante po

puh̄ ut des illū tu i manib⁹ nris
Et qm̄ tō est pmissio tuarū fecit
m̄ hoc: deus tu⁹ erit ⁊ me⁹ deus et
tu i domo nabuchodonosor maḡ
eris et nomen tuū nominabitur
in vniuersa terra. **Ca. xij.**
Qunc iussit eaz introire vbi
repositi erant thesauri ei⁹ ⁊
iussit illic manere eā ⁊ cōstituit qd̄
daret illi de viuio suo. **Cui** respo
dit indith ⁊ dixit. **Nūc** nō potero
māducaē ex hīs q̄ m̄ precipis tri
bui ne veniat sup̄ me offensio. **Ex**
hīs aut̄ que m̄ detuli māducabo
Cui holofernes ait. **Si** defecerint ti
bi ista que tecū detulisti: quid fa
ciem⁹ tibi. **Et** dixit indith. **Viuit**
am̄a tua dñe me⁹. qm̄ nō expēdet
om̄a hec ancilla tua. donec fatiat
deus i manu mea hec que cogita
ui. **Et** induxerūt illā sui eius in ta
bernaculū q̄ precepat ⁊ p̄ciēt dñ
introiret ut daret ei copia nocte
⁊ añ huc egredi foās ad oracōez
⁊ dēp̄cādi dñm. **Et** p̄cepit cubicu
laris suis ut sicut placeret illi eri
ret ⁊ introiret ad orandū deū suū
p̄ tridū. **Et** exibat noctib⁹ i val
le; bethulie ⁊ baptisabat se i fon
te aque. **Et** ut ascendebat orabat
dñm deū isrl̄ ut dirigeret viā ei⁹
ad liberaōez ppl̄i sui. **Et** introiēs
mūda manebat in tabnaculo vs
q̄ dñ accipet escā suā in vesperū
⁊ factū est quarta die holofernes
fecit cenā suis suis ⁊ dixit ad va
gao eunuchū. **Vade** ⁊ suade he
breā illā ut sponte cōsentiat habi
tare meū. **Fedū** est em̄ apud assi
rios si femina irrideat viz agēdo
ut immunis ab eo tūseat. **Tūc** in
troiuit vagao ad indith ⁊ dixit

CCLXX

Non vereat bona puella introire
ad dñm meū ut honorificet ante
faciem ei⁹ a māducat cum eo a bi
bat vinū i iocūditate Cui indith
rēdit. **Q**ue ego sū ut tradicā do
mio meo. **O**mne qd erit ante oculo
s ei⁹ bonū a optimū faciā. **Q**uic
qd autē illi placuerit hoc m erit
optimū omib⁹ dieb⁹ vite mee. **E**t
surrexit a ornauit se vestimento
suo a ingressa stetit añ facie eius
Cor autē holofernes cōcussus est:
erat enī artēs in cupiscentia ei⁹
Et dixit ad eam holofernes. **B**ite
nūc a accūbe in iocūditate: qm in
uenisti graciā corā me **E**t dixit in
dith. **B**ibā dñe qm magnificata
est amā mea hodie pre omib⁹ die
b⁹ meis. **E**t accepit a māducauit
a bibit corā ipso ea que paueat
illi ancilla eius. **E**t iocund⁹ fact⁹
ē holofernes ad eā bibitq⁹ vinū
multū nimis quātū nunq⁹ bibe
rat in vita sua. **Ca. xiiij.**

Quā autē sero factū est festiā
uerūt serui illi⁹ ad hospitā
sua a dūfic vagao ostia cubicu
li a abijt. **E**rāt autē oēs fatigati a
vino. **E**ratq⁹ indith sola in cubi
culo. **P**orro holofernes iacebat i
lecto nimia ebrietate sopit⁹ **D**ixit
q⁹ indith puelle sue ut staret fo
ris añ cubiculū et obsuaret. **S**te
titq⁹ indith añ lectū orans cū la
crimis a labiorū motu in silēcio
dicēs. **C**onfirma me dñe de⁹ isrl a
respice in hac hora ad opa māu
um meaz: ut sicut pmissi i iherl m
ciuitatē tuā eigas a hoc qd credēs
p te posse fieri cogitauī pficiā. **E**t
cū hec dixisset accessit ad colūnaz
q⁹ erat ad caput lectuli ei⁹ a pugi

onē ei⁹ qm in ea ligat⁹ pēdebat exol
uit. **C**ūq⁹ euagmass⁹ illū apphē
dit comā capitis ei⁹ a ait. **C**onfir
ma me dñe de⁹ in hac hora. **E**t per
cussit bis in ceruicē ei⁹ a abscidit
caput ei⁹ a abstulit canopē ei⁹
a colūmis a euoluit corp⁹ ei⁹ tēu
cum. **E**t post pusillū exiuit et tēdi
dit caput holofernis ācille sue et
iussit ut mitteret illud in perā suā
Et exierūt due sm cōsuetudinem
suāz quasi ad oīez a trāsierūt ca
stra a gyrātes vallē venerūt ad
portā ciuitatis **E**t dixit indith alō
ge custodib⁹ muroū. **A**perte por
tas qm nobiscū ē de⁹ qui fecit vir
tutē in isrl. **E**t factum est cū audis
sent viri vocē eius vocauerūt pres
biteros ciuitatis. **E**t occurrerunt
ad eam oēs a minimo vsq⁹ ad
maximū: qm sperauerūt eā iā nō
ēē venturā. **E**t accendētes lumina
ria a girauerūt circa eam vniuer
si. **I**lla autē ascendēs in eminencō
tem locū iussit fieri silentiū. **C**ūq⁹
ōnes tacuissent dixit indith. **L**au
date dñm deū nostr⁹ q nō deseru
it spantes in se a in me ācillaz suā
adimpleuit mīsericordiā suā quā
pmissit domui isrl: a interfecit in
manu mea hostē populi sui i hac
nocte. **E**t pfrēs de pra caput ho
lofernīs oñdit illi dicens. **E**cce ca
put holofernīs pncipis militie af
sirioz. **E**t ecce canopē illi⁹ q recū
tebat i ebrietate sua vbi a p manū
feie percussit illū dñs de⁹ nī. **V**iuic
autēz ipse dñs qm custodiuit me
āgel⁹ eius a hinc eūtez a ibi omo
rantē a inde huc reuertētē a nō p
missit me dñs ācillā suā cōm qn al
b pollucōe pti reuocauit me vob

gaudentē in victoria sua. i euasio
ne mea. in liberacone vrā. **Cōfite**
amur illi oēs qm̄ bonus qm̄ in se
culū misericordia ei⁹. **V**niūsi autē
adorantes dñm dixerūt ad eam.
Bndixit te dñs in vtute sua qui p
te ad nihilū redēgit inimicos no
stros. **P**orro ozias pñceps popu
li israel dixit ad eā **B**enedicta es
tu filia a dño dō excelsō pre omni
bus mulierib⁹ sup terrā. **B**ndict⁹
dñs qui creauit celū et terrā qui te
dherit i vulnera capitis pñcipis
inimicorū nrōrū. q̄ hodie nomen
tuum ita magnificauit ut nō rece
dat laus tua de ore hoīm qui me
mores fuerint vtutis dñi in etnū
p quib⁹ nō pepcisti amē tue ppe
angustias et tribulacōem geneis
tui. s̄ subuēdisti ruine añ cōspectū
dei nostri. **E**t dixit oīs pplus fiat fi
at. **P**orro achior vocatus venit.
Et dixit ei. **D**e⁹ israel cui tu testi
moniū dedisti q̄ vlciscat se de imi
micis suis. ip̄e caput oīm incredu
lorū incidit in hac nocte in manu
mea. **E**t ut ples q̄ ita est. **E**cce ca
put holofemis qui in cōceptu sup
bie sue deū israel cōtempnit et tibi
ireitū minabat⁹ dicens. **C**ū capt⁹
fuerit pplus isrl gladio pfoārī p
cipiā latera tua. **V**idēs at achior
caput holofemis angustiat⁹ pre
pauore cecidit in facie suā sup ter
rā et estuauit amā ei⁹. **P**ostea ve
ro q̄ resūpto spū recreatus est. p
cidit ad pedes eius et adorauit eā
et dixit. **B**enedicta tu a deo tuo in
omni tabernaculo iacob. quoniā
in omni gente q̄ audieit nomen
tuum magnificabitur super te de⁹
israel. **Ca. xiiij.**

Dixit autē iudith ad oēm po
pulū **A**udite me frēs. **S**uspē
dite caput hoc sup muros nrōs et
erit cum exierit sol. accipiat vnus
quisq⁹ arma sua et erite cū impetu
nō ut descēdatis deorsū sed q̄si im
petū fatientes. **T**ūc exploratoēs
necesse erit ut fugiāt ad pñcepes
suū excitandū ad pugnaz. **C**ūq⁹
duces eorū cōcurrerint ad tabna
culū holofemis et inuenerint cum
truncū i suo sāguine volutatū de
cidet sup eos timor. **C**ūq⁹ agnoue
ritis fugere eos ite post illos secu
ri. qm̄ dñs cōteret eos sub pedib⁹
vris. **T**ūc achior videns vtutem
quā fecit de⁹ israel relicto gentili
tatis ritu credidit dō et circūcidit
carnez prepuciū sui et apposuit⁹ est
ad populū isrl et oīs successio ge
neris ei⁹ vsq⁹ in hodiernū diem.
Mox autē ut ortus est dies suspen
dēt sup muros caput holofemis
Accipitq⁹ vnusq⁹q⁹ vir amā sua
et egressi sūt cū grandi strepitu et
vulatu. **R**ē vidēs exploratoēs
ad tabnaculū cūcurrerūt. **P**orro
hī qui in tabnaculo erāt venien
tes et añ ingressum cubiculi pstre
pentes excitandi grā inquietudi
nē arte moliebant⁹ ut nō ab exci
tantib⁹ s̄ a sonantib⁹ holofemes
euigilaret. **N**ull⁹ ei⁹ audebat cubi
culū vtutis assyriorū pulsando ā
intrando apire. **S**ed cū venissent
ei⁹ duces ac tribuni et vniūsi ma
iores exercitus assyriorū dixerūt cu
biculariis. **I**ntrate et excitate illū
qm̄ egressi mures de caueris suis
ausi sūt puocare nos ad preliū.
Tunc ingressus vagao cubiculi
ei⁹ stetit añ cortinā et plausū fecit

100
manib⁹ suis suspicabat em̄ illuz
cū iudith dormire. **S**z cū nullum
motū iacentis sensu aurī capet
accessit primans ad cortinā ele
uans eū: vidit cadauer absq; ca
pite holofernis in suo sāguine ta
befactū iacē sup terrā exclamauit
voce maḡ cū fletu: scidit vesti
ta sua. **E**t ingressus tabnaculū iu
dith nō inuenit eaz. **E**t exiliuit fo
ras ad pplm dixit. **V**na mulier
hebreā fecit cōfusionē in domo re
gis nabuchodonosor. **E**cce ei ho
lofernes iac in terra a caput ei⁹
nō est i illo. **Q**d dū audissent pñ
cipes v̄tutis assirioꝝ: sciderūt ōnes
vestimēta sua a intolerabil̄ tiora
tremor cecidit sup eos a turbati
fūt animi eoz valde. **E**t fact⁹ ē da
mor icōpabil̄ i medio castrorū eo

Q Vnq; oīs **Ca. xv. lū.**
exercit⁹ decollatū holofernē
audiſſ: fugit mens a cōsiliū ab
eis a solo tremore a metu agitati
fuge p̄fidiū sumūt: ita ut nullus
loq̄ret cū p̄rio suo. **S**z indinato ca
pite elictis ōmib⁹ euadere festina
bāt hebreos q̄s armatos sup se
venire audierāt: fugiētes p vias
cāporū a semitas colliū. **V**idētes
itaq; filij isrl̄ fugiētes secuti sunt
illos: descēderūtq; dangētes tubis
a vhlātes p̄t⁹ ipsos. **E**t qm̄ assi
riū nō adunati in fugā ibant p̄ci
pites: filij autē isrl̄ vno agmīe p
seq̄ntes debilitabāt oēs q̄s inuei
re potuissent. **M**isitq; ozias nūci
os p ōnes ciuitates a regiōes isrl̄
Oīs itaq; regio ōmīsq; vrbs eleāz
iuuentutē armatā misit p̄t⁹ eos
a p̄secuti fūt eos i ore gladij q̄s
q̄ puenirent ad extremitatē finī

um suorū. **R**eliqui autē q̄ erant i
bethulia ingressi fūt castra assiri
orū a predā quā fugientes assiri
reliquerāt abstulerūt a onustati
fūt valde. **N**ij vero q̄ victores reū
si fūt ad bethuliā ōmīa q̄ erant il
loꝝ abstulerūt secū: ita ut nō eēt
numer⁹ i pecorib⁹ i iumentis a
vniūsis mobilib⁹ eorū ut a mini
mo vsq; ad magnū ōnes diuites
fierent de p̄da cōmib⁹ eoz. **I**oachi
autē sūm⁹ pontifex de iherlm̄ v̄it
i bethuliā cū vniuersis p̄sbiteris
suis ut videret iudith. **Q**ue cū exis
set ad illū bñdixerūt illam ōnes
vna voce dicentes. **T**u gloria ihe
rusalē. tu leticia isrl̄. tu honorificē
tia ppli nostri q̄ fecisti virilit̄ a cō
fortatū est cor tuū eo q̄ castitatez
amaueris a p̄t⁹ virū tuū alterum
nescieris. ideo a man⁹ domini con
fortauit te et ideo eris bñdicta i
eternū. **E**t dixit ōmīs ppl̄s fiat fi
at. **P**er dies autē triginta vix col
lecta fūt spolia assirioꝝ a pplō isrl̄
Porro autē vniuersa que holofe
rnis pecularia fuisse p̄bata fūt: de
derunt iudith i auro a argēto a
vestib⁹ a gemmis a ōmī suppellecti
li a tradita fūt ōmīa illi a pplō. **E**t
ōnes populi gaudebāt cū mulieri
b⁹ a virginib⁹ a iuuenib⁹ i orga
nis a citharis. **Ca. xvi.**

Vnc cantauit canticū hoc
dñs iudith dicēs. **I**ncipite
dñm i tympanis cātate dñs i
cymbalis. **M**odulamini illi psal
mū nouū exultate a inuocate no
mē ei⁹. **D**ñs conterens bella dñs
nomen est illi. **Q**ui posuit castra
sua i medio ppli sui ut eripet nos
de manu ōniū inimicorū nostrorū

Venit assur ex montib⁹ ab aqlo
ne in multitudie fortitudinis sue
cui⁹ multitudo obtinuit torretes
a equi eoz cooperuerunt valles. **V**i
xit se incensu⁹ fines meos a iuue
nes meos occisus gladio. **I**nfan
tes meos dāe in predā a v̄gines
in captiuitatē. **D**ñs aut̄ omnipotēs
nocuit eū a tradidit eū in man⁹
femine a confudit eū. **N**ō em̄ cecidit
potens eoz o iuuenibus. nec filij
tytan pauerunt euz. **N**ec excelſi gi
gantes imposuerunt se illi. **H**i iudith
filia meārū i spetie fatiei sue dissol
uit euz. **E**ruit em̄ se vestimenta vi
duitatis et induit se vestimēta le
ticie i exultacōe filioz isrl̄. **V**ixit
fatie suaz vngento colligauit cin
cinnos suos mitra ad decipiendū
illū. **S**andalia eius rapuerunt ocu
los ei⁹. pulchritudo ei⁹ captiuaz
fecit amāz ei⁹. amputauit pugio
ne ceruicē eius. **D**ormuerunt pse cō
stantiā ei⁹ a medi audaciā eius.
Tūc v̄lauerunt castra assyrioꝝ
qū apparuerunt humiles mei: are
scentes in siti. **F**ilij puellaz opun
xerunt eos et sicut pueros fugietes
occiderunt eos: pierunt in plio a
fatie dñi di mei. ymnū cantemus
dño. ymnū nouū cantem⁹ dñi no
stro. **A**donai dñe magn⁹ es tu et
p̄clarus in v̄tute a quē sup̄are ne
mo pōt. **T**ibi fuiat oīs creatura
tua. q̄ dixisti et facta sunt. misisti
sp̄m tuū a creata sūt a nō est qui
resistat voci tue. **M**ōtes a funda
mentis mouebūtur cū aquis. pe
tre sicut cēa liqueſcēt aī fatie tuā
Qui at̄ timēt te magni erūt apud
te p̄ om̄a. **V**e genti insurgētū sup
gen⁹ meū. **D**ñs em̄ oipotens v̄m

CCLXXX
dicabit in eis in die iudicij visita
bit illos. **D**abit ei ignē a vermes
in carnes eoz ut vrant a sentiāt
vsq; in sempiternū. **E**t factū est post
hec oīs p̄plus post victoriā venit
i iherl̄m adorare dñm a mox ut pu
rificati sūt obtulerunt om̄es holo
causta et vota et repromissiones
suas. **P**orro iudith vniūsa vasa
bellica holofernis que dedit illi po
pulus et canopeū qđ ipsa fustule
rat posuit i anathema obliuiois
Erat aut̄ p̄plus iocūd⁹ scđm fatie
sanctoꝝ a p̄ tres menses gaudiū
hui⁹ victorie celebratū ē cū iudith
Post dies autē illos vnusquisq;
rediit in sua et iudith magnificata
est in bethulia a p̄clarior eāt vni
uerse terre israhel. **E**rat etiā v̄tuti
castitatis adiūcta ita ut nō cōgno
scret vix oib⁹ dieb⁹ vite sue. ex
quo defūctus ē manasses vir ei⁹
Erat aut̄ dieb⁹ festis p̄cedens cū
magna glia. **M**āsit autē in domo
viri sui ānos centū qñq; a dimisit
abrā suaz liberā a defūcta ē ac se
pulta euz viro suo in bethulia. lu
xitq; illaz oīs popul⁹ dieb⁹ septē
In oī aut̄ spatio vite ei⁹ non fuit
qui p̄turbaret israhel a post mortē
ei⁹ annis multis. **D**ies aut̄ victo
rie hui⁹ festiuitatis ab hebreis in
numero sanctorū dieꝝ accipit et
colit a iudeis ex illo tempore vsq;
in presentem diem.

ExPLICIT liber Judith scđm
Hieronimum.
INCIPIT prologus in li
brum Iester.